

Ірина Жогіна,

канд. філол. наук, доцент, Київ

ПРИНЦИПИ ВИБОРУ ТЕКСТІВ ДЛЯ ЧИТАННЯ НА ПІДГОТОВЧОМУ ЕТАПІ

Серед комунікативних потреб у всіх видах мовленнєвої діяльності студентів-іноземців на початковому етапі навчання української мови як іноземної особливе місце займають комунікативні потреби в читанні. Читання виступає як автономний, самодостатній вид мовної діяльності і є основним засобом отримання спеціальної інформації в процесі навчання. Читання відіграє важливу роль: розвиває і удосконалює мовні навички студентів-іноземців, прищеплює навички самостійної роботи з літературою за фахом українською мовою, розширює їх словниковий запас тощо.

На підготовчому відділенні студентів-іноземців в основному навчають двом видам читання: вивчаючому та ознайомчому. Вивчаюче читання передбачає повне і точне розуміння мовного матеріалу тексту і його змісту. Основні цільові установки даного виду читання: розуміння - запам'ятовування - відтворення. Ознайомлювальне читання має на меті розуміння головної інформації тексту і всіх його основних фактів, викладених у ньому. При цьому виді читання відсутня спеціальна установка на запам'ятовування, механічне використання або відтворення викладеної інформації.

Тексти для ознайомлювального читання мають бути підібрані таким чином, щоб вони могли зацікавити студентів своїм сюжетом, новою інформацією (в тому числі красназавчого характеру), а також щоб вони викликали бажання висловити відношення до поставленої в тексті проблеми. Наступні після прочитання текстів проблемні заняття-дискусії в практиці викладання можна віднести до числа найбільш ефективних і доцільних тактик, оскільки тут домінує пріоритетний принцип навчання іноземної мови – вихід у природну непідготовлену комунікацію.

Для такого типу читання пропонуються тексти, пов'язані з питаннями виховання, тексти, присвячені проблемам екології та дослідженням природи та світу, тексти, що розповідають про хобі та дозвілля, казки, легенди, притчі, художні тексти (українських та зарубіжних авторів).

Робота над текстами має включати декілька етапів:

- читання та пошук незнайомих слів у словнику (студент повинен виписати незнайомі слова, це як навчить користуватися словником, так і складати свій власний лексикон);
- відповіді на запитання, поставлені викладачем, з метою перевірки ознайомлення та розуміння тексту;
- переказ тексту з метою навчити студентів виокремлювати головну інформацію;
- обговорення проблем, що ставляться автором з метою навчання обґрунтовувати власну думку, користуючись словами та мовними формулами прочитаного тексту;
- обговорення проблем, суміжних із сюжетом запропонованого тексту, пов'язаних з власним досвідом студентів.

Практика викладання УКІ показує, що ознайомлювальні тексти повинні створювати певний мотиваційний настрій, мають забезпечуватися пізнавальний інтерес студентів. Ефективним інструментом виходу на непідготовлену комунікації тут є переключення зацікавленості з текстової інформації на власні роздуми учнів, розкриття їхніх поглядів та думок, тобто стимулювання розумової діяльності учнів.